

รายละเอียดโครงการการบริหารการจัดเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ด้วยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ ปี ๒๕๖๓

๑. หลักการและเหตุผล

คณะรัฐมนตรี มีมติเมื่อวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๓๐ อนุมัติให้จัดเก็บข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน (กชช.๒ค) เป็นประจำทุก ๒ ปี ตั้งแต่ปี ๒๕๓๓ เป็นต้นไป และคณะกรรมการพัฒนาชนบทแห่งชาติ (กชช.) มีมติเมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๓๒ มอบหมายให้กระทรวงมหาดไทย โดยกรมการพัฒนาชุมชน จัดเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) เป็นประจำทุกปี ตั้งแต่ปี ๒๕๓๓ เป็นต้นไป นอกจากนี้ คณะรัฐมนตรียังมีมติเมื่อวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๓๖ ให้ทุกหน่วยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชนบทใช้ข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน (กชช.๒ค) และข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ในการกำหนดนโยบาย และแนวทางปฏิบัติงานพัฒนาชนบท วางแผนพัฒนา อนุมัติโครงการ และการติดตามการปฏิบัติงานโครงการการพัฒนาชนบท

ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) คือ ข้อมูลในระดับครัวเรือนที่แสดงถึงสภาพความจำเป็นพื้นฐานของคนในครัวเรือนในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับคุณภาพชีวิตที่ได้กำหนดมาตรฐานขั้นต่ำเอาไว้ว่า คนควรจะมีคุณภาพชีวิตในแต่ละเรื่องอย่างไรในช่วงระยะเวลาหนึ่งๆ นอกจากนี้ ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ยังเป็นข้อมูลที่แสดงถึงลักษณะของสังคมไทยที่พึงประสงค์ตามเกณฑ์ขั้นต่ำของเครื่องชี้วัดว่าอย่างน้อยคนไทยควรมีระดับความเป็นอยู่ไม่ต่ำกว่าระดับไหนในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ๆ และทำให้ประชาชนสามารถทราบได้ด้วยตนเองว่าในขณะนี้คุณภาพชีวิตของตนเอง ครอบคลุม รวมไปถึงหมู่บ้าน/ชุมชน อยู่ในระดับใด มีปัญหาที่จะต้องแก้ไขในเรื่องใดบ้าง เป็นการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาตนเอง ครอบคลุม และสังคม อันเป็นนโยบายสำคัญในการพัฒนาประเทศ จึงนับได้ว่า ข้อมูล จปฐ. เป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างกระบวนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน โดยผ่านกระบวนการความจำเป็นพื้นฐาน นับตั้งแต่การกำหนดปัญหาความต้องการที่แท้จริงของชุมชน การค้นหาแนวทางแก้ไขปัญหา ตลอดจนการประเมินผลการดำเนินงานที่ผ่านมา รวมถึงเพื่อใช้ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) เป็นแนวทางในการคัดเลือกโครงการกิจกรรมต่างๆ ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาที่แท้จริงของหมู่บ้าน/ชุมชน สามารถใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีการประสานระหว่างสาขาในด้านการปฏิบัติมากขึ้น

ดังนั้น การสนับสนุนและพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการจัดเก็บและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) เป็นภารกิจสำคัญของกรมการพัฒนาชุมชน ที่ช่วยผลักดันแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศภาครัฐ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยให้ความสำคัญกับการช่วยเหลือที่เหมาะสมและตรงกับความต้องการรายบุคคลของผู้ด้อยโอกาส และยุทธศาสตร์ที่ ๕ การบูรณาการการให้บริการภาครัฐผ่านการเชื่อมโยงระบบจากหลายหน่วยงาน และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการให้บริการอิเล็กทรอนิกส์ของภาครัฐ เพื่อเป็นรากฐานของการพัฒนาหน่วยงานภาครัฐให้มุ่งสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัลโดยสมบูรณ์ รวมตลอดถึงความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ยุทธศาสตร์ที่ ๖ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ที่ต้องการให้หน่วยงานภาครัฐมีการพัฒนาระบบการให้บริการประชาชนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Service) การยกระดับประสิทธิภาพการให้บริการ online ผ่านทางเว็บไซต์ หรือ แอปพลิเคชัน

/จากนโยบาย...

จากนโยบายรัฐบาลดังกล่าว กรมการพัฒนาชุมชนจึงได้จัดทำโครงการการบริหารจัดการเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ด้วยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ ปี ๒๕๖๓ วัตถุประสงค์เพื่อยกระดับประสิทธิภาพการจัดเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ด้วยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ ที่ช่วยลดขั้นตอนและระยะเวลาในการจัดเก็บ ส่งผลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการจัดทำแผนงานโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ปี ๒๕๖๓ ครอบคลุมทั้ง ๗๖ จังหวัด ด้วยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ ให้ได้ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ของครัวเรือนที่มีคุณภาพครบถ้วน

๒.๒ เพื่อให้ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ปี ๒๕๖๒ สำหรับใช้ในการตรวจสอบ วิเคราะห์ และใช้เป็นเป้าหมาย ในการวางแผนแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดียิ่งขึ้น

๒.๓ เพื่อสนับสนุนการใช้ข้อมูล จปฐ. ในการบูรณาการแผนตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนและประสานแผนพัฒนาพื้นที่ในระดับอำเภอและตำบล พ.ศ. ๒๕๖๒

๒.๔ เพื่อสนับสนุนการเผยแพร่และใช้ประโยชน์ข้อมูล จปฐ. ทั้งระบบออนไลน์ และออฟไลน์

๓. ขั้นตอน/วิธีการดำเนินงาน

ดำเนินงานโครงการการบริหารจัดการเก็บและใช้ประโยชน์ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ในวงเงินงบประมาณ ๓๓๐,๕๘๗,๒๐๐ บาท (สามร้อยสามสิบล้านห้าแสนแปดหมื่นเจ็ดพันสองร้อยบาทถ้วน) ดังนี้

๓.๑ การเตรียมความพร้อมการจัดเก็บข้อมูลเพื่อการพัฒนาชุมชน ดังนี้

๓.๑.๑ จัดทำฐานข้อมูลสำหรับบริหารจัดการเก็บข้อมูล จปฐ. ๑ ฐาน ประกอบด้วย ๗ หมวด ดังนี้

๓.๑.๑.๑ บริหารพื้นที่จัดเก็บข้อมูลด้วย คลาวด์คอมพิวเตอร์

๓.๑.๑.๒ มีบริการการติดตามผลการจัดเก็บข้อมูลแบบเรียลไทม์

๓.๑.๑.๓ จัดทำสารสนเทศเพื่อการบริหาร (MIS)

๓.๑.๑.๔ มีบริการการเข้าถึงข้อมูลแบบจำกัดสิทธิ์

๓.๑.๑.๕ การตรวจสอบสิทธิสวัสดิการ (E-Service)

๓.๑.๑.๖ จัดทำรายงานวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพื้นที่

๓.๑.๑.๗ รูปแบบการรายงานผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครจัดเก็บข้อมูล

๓.๑.๒ จัดเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรและสร้างการรับรู้การจัดการเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ด้วยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ โดยจัดทำหลักสูตร พร้อมคู่มือ/สื่อ และดำเนินการฝึกอบรมจำนวน ๔ หลักสูตร ได้แก่

- หลักสูตรสำหรับผู้บริหาร เพื่อสร้างการรับรู้การบริหารจัดการเก็บข้อมูล จปฐ. ด้วยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหารระดับกระทรวง ผู้บริหารระดับกรม ผู้บริหารระดับจังหวัด จำนวนไม่น้อยกว่า ๔๐๐ คน

- หลักสูตรสำหรับเจ้าหน้าที่ระดับจังหวัด เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจการใช้งานระบบบริการข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ เจ้าหน้าที่กรมการพัฒนาชุมชนระดับจังหวัด และผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่ส่วนกลาง จำนวน ๘๐ คน

/หลักสูตร...

- หลักสูตรสร้างหัวหน้าทีมอาสาสมัครจัดเก็บข้อมูลฯ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ ระบบการจัดเก็บข้อมูลฯ ด้วยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ อาสาสมัครจัดเก็บข้อมูลฯ ระดับอำเภอ จำนวนไม่น้อยกว่า ๘๗๘ คน

- หลักสูตรสำหรับเจ้าหน้าที่ส่วนกลาง เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจการใช้งานระบบ บริการข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) และการดูแลระบบ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ เจ้าหน้าที่ส่วนกลาง จำนวนไม่น้อยกว่า ๒๐ คน

๓.๒ การจัดเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ซึ่งเป็นครัวเรือนที่อาศัยอยู่จริงในหมู่บ้าน/ชุมชน ทั่วประเทศ จำนวนไม่น้อยกว่า ๑๒,๙๐๐,๐๐๐ ครัวเรือน (ยกเว้นกรุงเทพมหานคร) โดยดำเนินการจัดเก็บ ข้อมูลครัวเรือนที่อาศัยอยู่จริงในหมู่บ้าน/ชุมชน ทั่วประเทศ ทั้งที่มีบ้านเลขที่และไม่มีบ้านเลขที่ โดยต้อง อาศัยอยู่จริงเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๖ เดือน

๓.๓ การตรวจสอบและรับรองคุณภาพการจัดเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) โดยจัดประชุม เพื่อนำเสนอผลการจัดเก็บและรับรองความถูกต้องของข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ระดับตำบล โดยมีคณะทำงานบริหารการจัดเก็บข้อมูลระดับอำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และตัวแทน ครัวเรือนเข้าร่วมประชุม โดยดำเนินการ ดังนี้

๑) การจัดประชุมเพื่อนำเสนอผลการจัดเก็บและรับรองความถูกต้องของข้อมูลความจำเป็น พื้นฐาน (จปฐ.) ระดับตำบล โดยมีคณะทำงานบริหารการจัดเก็บข้อมูลระดับอำเภอ องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และตัวแทนครัวเรือน จำนวน ๓๐ คน เข้าร่วมประชุมการตรวจสอบและรับรอง คุณภาพฯ ดังกล่าว ดำเนินการทุกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ องค์กรบริหารส่วนตำบล เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง เทศบาลนคร และเมืองพัทยา รวมจำนวน ๗,๗๗๕ แห่ง

๒) การตรวจสอบคุณภาพการจัดเก็บข้อมูล จปฐ. เพื่อสนับสนุน ติดตาม และนิเทศ ดำเนินการ โดยเจ้าหน้าที่จากส่วนกลาง เป้าหมายจำนวน ๘ จังหวัด

๓.๔ ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ข้อมูลเพื่อการพัฒนาชุมชน ลดความเหลื่อมล้ำ

๓.๔.๑ สนับสนุนการใช้ข้อมูล จปฐ. ในการบูรณาการแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตของจังหวัด ตาม ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนและประสานแผนพัฒนาพื้นที่ในระดับอำเภอและตำบล พ.ศ. ๒๕๖๒

๓.๔.๒ จัดทำรายงานคุณภาพชีวิตของคนไทย

๓.๔.๓ จัดทำรายงานการวิเคราะห์เชิงพื้นที่พร้อมแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ในอนาคต ระดับจังหวัด ๗๖ จังหวัด

๓.๔.๔ การให้บริการข้อมูลทางเว็บเซอร์วิส

๔. กลุ่มเป้าหมาย

๔.๑ คณะทำงานบริหารการจัดเก็บข้อมูลเพื่อการพัฒนาชุมชน ระดับจังหวัด จำนวน ๗๖ จังหวัด

๔.๒ คณะทำงานบริหารการจัดเก็บข้อมูลเพื่อการพัฒนาชุมชน ระดับอำเภอ จำนวน ๘๗๘ อำเภอ

๔.๓ อาสาสมัครเก็บข้อมูล จปฐ. ประจำปี ๒๕๖๓ จำนวน ๑๔๕,๑๐๐ คน

๔.๔ ครัวเรือนที่อาศัยอยู่จริงในหมู่บ้าน/ชุมชน ทั่วประเทศ จำนวนไม่น้อยกว่า ๑๒,๙๐๐,๐๐๐ ครัวเรือน (ยกเว้นกรุงเทพมหานคร)

๔.๕ ผู้นำชุมชนท้องถิ่น/ท้องที่ ในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๗,๗๗๕ แห่ง

๔.๖ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่กรมการพัฒนาชุมชน ส่วนกลางและส่วนภูมิภาค จำนวน ๘๐ คน

๕. สถานที่ดำเนินการ

ดำเนินการในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค ๗๖ จังหวัด

๖. ระยะเวลาดำเนินการ

ดำเนินการในไตรมาส ๒ - ๔

๗. ตัวชี้วัดโครงการ

๘.๑ ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ : ครั้วเรือนที่มีข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ๑๒,๙๐๐,๐๐๐ ครั้วเรือน

๘.๒ ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ

๘.๒.๑ รายงานการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพื้นที่

๘.๒.๒ กรมการพัฒนาชุมชนสามารถให้บริการข้อมูล จปฐ. และข้อมูล กชช. ๒๐ ในรูปแบบ Web Service ได้อย่างมีประสิทธิภาพและรองรับการใช้งานด้วยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ที่หลากหลาย

๘.๒.๓ การเชื่อมโยงข้อมูล จปฐ. กับระบบการบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (TPMAP.in.th)

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

กรมการพัฒนาชุมชนมีรูปแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนที่สอดคล้องกับบริบทชุมชนและรองรับแนวโน้มในอนาคต